

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 259.

V Ljubljani, v četrtek 12. novembra 1885.

Letnik XIII.

Bogoskrunstvo s čopičem.

Čitateljem novin, domačih in tudi tujih, je več ali manj znano ime slikarja: Makarta, ki je umrl lansko leto na Dunaji, in Rusa Vereščagina, ki ravnokar razstavlja na Dunaji svoje slike, nevernim očem za pohujšljivo pašo, sebi pa na korist. Fakta in javni protest Dunajskega nadškofa smo včeraj omenili. O Vereščaginu so svoje dni tudi naši časniki več pisali ter hvalili njegove slike, kako so po natori posnete in resnične, tudi smo tam zvedeli, da je Vereščagin sam gledal s svojimi očmi, kar je potem prav živo slikal, namreč krvave boje i. dr.

Morda še bolj znan, vsaj po ilustrovanih listih, nam je Makart in njegove meso-slikarije, n. pr. „štirje letni časi“ in „vhod Karola V. v Antverpen“; mimogredé bodi povedano, da ta vhod in okoliščine pri tem vходу niso zgodovinske, toraj kar se tiče zgodovinske resničnosti teh podob, odpade vsako daljno razgovorjanje, ostane pa le vmazana domišljija slikarja in pohujšanje, kar ga je napravil z njegovimi meso-slikami. Življenje Makartovo nam je tudi spretno peró popisalo, se vé, da je dopisnik le enostransko hvalil umetnost slike, za drugo, kar je vendar vsakemu srmožljivemu očesu poglavitno, za spodobnost in idealnost se ni brigal, tega še omenil ni, njemu je le umetnija bila vzor.

Pa naš namen ni polemizovati s časniki, list pride tukaj vmes, kakor Poncej v apostolsko vero, on se kolikor toliko zanaša na svoje poročevalce, nam je le spregovoriti nekaj o razstavi slik, ktere ravnokar izpostavlja Vereščagin na Dunaji, ker to bode prišlo tudi v druge liste, v ilustrovane gotovo — in pri tem pa dobre bije na boben, za pomagáče si je pa najel liberalno-židovske liste, ki so povsod, kjer se prvič „kaj zasluži“ in drugič, kjer se „katoliška vera“ zaničuje in na zasmeh stavlja.

Kar se narodnosti tiče, se Slovenci varujemo teh listov in svarimo pred njimi in smo jim zmirom za petami, da zavračamo in pobijamo njih laži. Bo-

dimo tudi tako previdni in natančni, kar se tiče vere in pravosti, ki se ravno naslanja na resnice katoliške cerkve, ktere Vereščagin s čopičem skruni. Kar je bil Renan s svojo bogokletno knjigo „življenje Jezusovo“, to je Vereščagin z nekterimi slikami. Da pa primera povsod veljá, naj omenimo, da je bil Renan grd hinavec, ki je imenoval Jezusa izvrstnega človeka, govoril o njega izrečni božji naravi, poslednjič ga pa vendar imenoval neučene-ga galilejskega kmeta. Vereščagin govori tudi v svojem katalogu o „našem velikem mojstru“, o božjem Zveličarju in potem kaže na svoje bogoskrunske karikature v razstavi.

Liberalni listi so mu povedali, da njegovo „Vstajenje“ ni vstajenje Sinú Božjega, in njegova „Sveta družina“ ni nikakor sveta družina. Kaj hočemo več dokazov o tem. A ruski slikar ni samo slikar, marveč tudi pisatelj in je poslal raznim listom popravke in se sklicuje na sv. evangelij, bržkone na tistega, ktere-ga je spisal peti evangelist „Renan“; reformovani židje namreč visoko čislajo Renanov „evangelij“. Od te strani bodo gotovo pri-poročali Vereščagina, a tega je tudi potreben, da kaj v denar spravi.

Danes zagovarja liberalno-židovski časopis Vereščagina, da mu ni bil namen onečastiti svetih skrivnost. Pa že poprej, preden so bile slike očitno razstavljene, je že ta list ljudstvo opozarjal na to, kar ima priti. Vereščagin je gotovo podlistkarju „N. Wr. Tagblatt-a“ povedal svoje misli, ko mu je že pred razstavo pokazal slike. Imenovani podlistkar je sklenil svoje priporočilo naslikanega Renan-a tako-le: „ali ne krokajo že danes nekteri črni krokarji z jezuitskimi pokrivali nad hišo umetnije.“ Čemu to izzivanje, ako je Vereščagin tako po otročje priprosta duša. Vereščaginu se mora pa po pravici reči, kar se je nekda oporekalo Renan-u: ako sam ne veruje, da je krščanstvo Božje delo, imel bi vendar spoštovati častljivo preteklost krščanstva, niti ne bil smel razpostaviti svojih bogoskrunskih slik. Renanovo „življenje Jezusovo“ je dandanes po-zabljen, kdo se dandanes zmeni za pisatelja in njegovo delo? Bila je to enodnevna muha. Po

časopisih so tačas dobro tolkli na boben, Renan in njegovi založniki so dobro pri tem opravili. A učeno-st pri tem ni pridobila ničesa, bode pa menda da taka tudi z Vereščaginovimi slikami take baže. Razume se samo ob sebi, da nima nihče kaj zoper to, ako Vereščaginove slike hodijo gledat strokov-njaki, a večina gledalcev je izmed tistih, ki so svoje dni hodili gledat z dopadajenjem naslikane lotrnije Graef-a in Makart-a. Očitno je, da je ruski slikar Vereščagin z živimi meso-slikarijami na takem sta-lišču, kakor so ruski nihilisti, iz njegovih slik ne veje idealnost, ampak zaduhli zrak iz ruskih omi-kanih (?) krogov, a da pride v katoliško Avstrijo s svojim blagom, je predrznost. Ali bode vlada do-pustila, da se bodo katoliki v svojih najsvetejših čutilih zaničevali, ne vemo povedati, omenimo tega le zarad naših rojakov, ki bodo gotovo po raznih časopisih tudi razne misli o teh slikah brali, nam pa je umetnost bodisi ta ali ona, hči Božja, a ne dekla nejeveri ali poltnosti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. novembra.

Notranje dežele.

Zopet nekaj o *nedeljskem posvečevanju*. Slamnikarji, suknjarji, klobučarji, puškarji in krojači vložili so prošnjo pri trgovinskem ministerstvu, da bi se jim nedeljsko delo v omejenem času v gotovih letnih dobah dovolilo. Trgovinski minister je prošnjo odbil. Nedeljsko posvečevanje je sploh v Avstriji tako zmedeno in to na škodo kristjanov, da bolj ne more biti. Vzrok temu je tista ogromna kopica izjem, ti smeš to, tvoj sosed zopet ono prodajati, onega pa ne! Največjo škodo pa imajo tisti krščanski trgovci, ki imajo enako blago na prodaj, kakor židje z njim tržijo in to je največ obleka in zlatina. Kristjan mora imeti v nedeljo zaprto svojo štacuno, žid sme prodajati, kolikor mu drago in ravno v nedeljo se po mestih prav dosti prodá. Ta izjema ne veljá in bi se morala postaviti tako glasiti, da morajo ob nedeljah in praznikih vse prodajalnice zaprte biti, izvzemši morda tiste, ki imajo živež

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirni zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

„In tako toraj mislite, da našemu Edlingu to poglavje Jožefovega katekizma ne bo ugajalo?“ vpraša Gvidon Poljanec.

„Vstavljal se bo, to vem, in po vsej pravici“, odgovarja Poljanec. „Ali ni naša grofija čisto katoliška? In zdaj se ima razglasiti toleranca krivo-vercem? In kateri duhovni pastir, ki ima le še iskrico apostolskega duha v sebi, ne bo z vsemi močmi zavračal krivoverce od svoje čisto katoliške čede? Da bi se vrinili zdaj med nas heretiki, ter strupili vero naših očetov? Ne, ne, tudi sto takih ediktov, če pridejo z Dunaja, enega ne bo Edling razglasil, stal bo trden kakor skala, Bog živi, Bog ohrani nam takega vladiko!“

„Bog ga živi!“ vsklikne tudi Vekoslav. Ben Saruk pa nič; ampak en trenutek, ko Gvidon po-

gleda na stran, hitro z očmi pomigne proti Pol-jancu in Vekoslavu, kakor bi jim hotel pritrditi; a med tem, ko Vekoslav častita Poljancu, se Ben Saruk nagne proti Gvidonu in mu pošepče: „sko-lastična sofistika!“ Sicer je pa čutil, da ni več varno sedeti v taki družbi, ako se govor ne obrne na drugo stran. Iz te zadrege ga reši gosp. Pavel. Solnce se je bilo namreč med tem že močno na-gnilo proti zahodu, ginevalo je čedalje bolj z dvo-rišča in zdel se je Pavlu čas goste povabiti v obed-nico na južino, ktera je že čakala napravljena, kakor je ravno malo pred Urša naznanila gospodarju Pavlu.

Vzdignejo se toraj in gredo noter. Na vratih hoče se Saruku enoglasno dati čast, da bi prvi vstopil. A on se preponižno umakne in porine na-prej gospoda Poljanca, rekoč: Praecedat Ecclesia! Še le pozno v noč odide Ben Saruk s Poljan-cem, ktere-ga med važnimi pogovori sprejme na dom. Preden se od njega posloví, da bi se vrnil na Gradišče, prosi ga še eno reč:

„Moja goreča želja je bila že od nekda, gosp. Poljanec, vpisati se v bratovščino sv. roženkranca; a do zdaj so mi bile okoliščine tako neugodne, da

nisem imel priložnosti tega storiti. Ker mi je pa Bog naklonil to milost naseliti se tu, kjer ima slo-vita bratovščina sv. roženkranca svoj sedež, in v vas tako gorečega buditelja — dovolj mi je vaša pridiga, gospod Poljanec, dovolj — tedaj je vašega sluga najponižniša želja sprejet biti od vas v Šta-njelsko bratovščino sv. roženkranca.“

„Prav rad spolnim vam sveto željo, gospod Lovro Mostovski, tembolj, ker sem se prepričal o vaših nazorih, ki so po vsem pravo katoliški, kaj takega se dandanes pri posvetnih omikancih redko kedaj nahaja.“

„Ako mi je toraj prošnja uslišana, bo prepo-nižni vam Lovro Mostovski tem slajše spal pod mogočnim varstvom Marije sv. roženkranca. Tako se je spolnila ena mojih najgorečnejših želj. Lahko noč, gospod Poljanec.“

„Srečno pridite na Gradišče“, odgovori Po-ljanec.

Na Gradišče dospevšega Ben Saruka čaka že na ozkem dvorišču med židom in hišo mož, ktere-ga zamoremo ob slabem luninem svitu malo in površno spoznati. Visok je vsekako, glavo ima podolgasto, na glavi ima visok všpičen klobuk z gosjim peresom,

na prodaj. Če židom postava ni všeč, naj se izselijo, ako nečejo naših praznikov spoštovati in namesto sobote z nami praznovati nedelje. Večina ima povsod svoje pravo! Kdo se v državnem zboru briga za manjšino, kedar kaj vkrepajo? Nihče, temveč sklene se, kar je večini na korist in po volji. Velika večina prebivalstva v Avstriji so kristjani in to katoliški kristjani in po teh bi se morale splošne postavave ravnati, ne pa tem, ki so v večini na škodo biti, le da se par židov tu pa tam ne bode pritoževalo. Sploh naj se pa oškodovani trgovci in rokodelci pri liberalcih zahvalijo za tako liberalno postavavo.

Protest prevzva kardinala in nadškofa Dunajskega zoper *Vereščaginove podobe* je prinesla tudi „Wien. Zeitg.“ dne 11. novembra. Vidi se, da se tudi vlada v načelu sklada z nazori preč. g. nadškofa. Ali morda tudi vlada ni mogla zabraniti zdatno tega pohujšanja? V večernih izdajah so tudi drugi Dunajski listi prinesli protest. „N. fr. Presse“ zopet povdarja, da nimajo Vereščaginove podobe kake posebne umetniške vrednosti. Kako pa je vendar, da je družba umetnosti pustila „slikarju nihilizma“ tako radodarna svoje prostore. Pa vsaj ne bodo umetniki hoteli umetno povišati tisto hrepenjenje po „škanalih“.

Novi *naučni minister* dr. Gautsch bo menda oistreje strune napel pri svojih podložnih uradnikih, kakor je bila pod Conradom navada. Vsaj njegov sprejemni govor tako kaže. 9. novembra opoludne so se mu predstavili sivolasi načelniki raznih odsekov, ktere je nekako tako-le pozdravil: „Nj. cesarsko in kraljevo Veličanstvo imenovalo me je z lastnoročnim pismom 5. novembra za ministra bogočastja in nauka. Danes prevzamem novo službo, v kateri Vas pozdravljam, gospoda! Že več let bil sem po svojem nagnjenji in poklicu v najožji zvezi s podukom in izgojo; natančno toraj poznam obilne naloge, ki me čakajo v področji, kteremu je izročena skrb za duševne koristi prebivalstva. Ravno tako pa poznam velike težave, ktere bom moral premagati. Da mi bo v tej novi službi mogoče vspešno delati, kolikor bodo to moje skromne moči pripuščale, moram si izprositi Vaše podpore in Vašega sotrudništva, častita gospoda moja! Nadjam se od Vas tiste zvestobe v spolnovanji svojih dolžnosti, ktera je že od nekdanjako sijajna stran avstrijskega uradništva. Zvestoba do svojih dolžnosti ne obsega le ročne in temeljite rešitve ulog, ki so posamičnim oddelkom izročene, ne le dolžne pokorščine do svojega predpostavljene in najbolj stroge uradne tajnosti, temveč pred vsem tisto nepristranost in tisto strogo postavno postopanje, ki je brezpogojna podlaga vsake dobre uprave. Ravno tako strogo bom postopal proti nespolnovanji svojih dolžnosti, kakor bom vestno skrbel za blagor podrejenih mi uradnikov. V bodočnosti bodem obiskal posamične oddelke, kjer mi bodo potem gospodje načelniki predstavili svoje gospode sotrudnike, vsakega kjer ravno službuje.“ Bog daj, da bi res zginito strankarstvo z dnevnega reda, ter da bi nastala stroga pravičnost opirajoča se na člen XIX. temeljnih postav. Če nam naučni minister tukaj ostane mož-beseda, postavil si bo stalen spominek hvaležnosti v srcih avstrijskih narodov.

Vnanje države.

Na *srbški meji* se v poslednjih 24 urah ni nič posebnega zgodilo, razun če zabeležimo novico, o kateri se pa še ne vé, če je resnična ali ne, kajti izšla je iz „Agence Havas“ in ta agencija ni posebno zanesljiva. Če je res, je namreč kralj Milan nekterim kabinetom naznanil, da ga bodo okoliščine prisilile v kratkem bolgarsko mejo prekoračiti. Kakošne da so tiste okoliščine, ni težko uganiti. Srbom denarja manjka, nakopičena vojska okoli bolgarske meje ga silno veliko požre, opraviti pa nima dru-

zega, kakor čakati. Čakati se pa še berač naveliča, kaj bi se še le kralj Milan ne! Poleg kralja Milana jela je pa godrnjati skupna Srbija in zahteva, da naj se takoj v Bolgariji vse v svoj prejšnji tir spravi, ali pa naj se Srbiji pripozna nekaj svetá več, da se ravnotežje zopet napravi. Konferenca v Carigradu tudi kolikor toliko pripomore k srbski splošni nevolji, ker vedno le ugiba, kaj bi vkrenila, da bi nobenemu všeč ne bilo. Okoli stavka „status quo ante“ sučejo se, ne vedé, kaj bi z njim. Kakor hitro bodo Bolgarom odrekli priznanje zjedinenja, je sicer mogoče, da so za trenutek res mir napravili, ali za koliko časa? Sovraštvo med Srbi in Bolgari je res veliko, vendar pa ne toliko, da bi se ne umaknilo staremu sovraštvu do bolne in gnjile Turčije s poti. Najbrž se bodo Srbi in Bolgari združili zoper Turčijo, kakor hitro konferenca sklene „status quo ante“, morda že bodočo spomlad. Pridruži se jim gotovo Grška; vstale pa bodo vse druge turške dežele, Macedonija, Albanija i. dr. Kakošen bo izid, je težko ugibati, ker ni le od teh držav in Turčije odvisen, ampak od zadržanja in postopanja evropskih velesil.

Kterakoli velesila se dandanes do morja razteza, vsaka si prizadeva tudi ondi po možnosti vtrditi se. Le pogledaj jih kar zaporedoma, kako da tekmujejo med seboj in v morje spuščajo leto za letom milijone, le da bi bile zavarovane vsakojakega napada svojih sosedov. Med vsemi velesilami je pa *Rusija* tista, ki največ pozornost svojemu vtrjevanju na morji obrača. Ni še davno, ko smo sporočali, da si je Avstrija na Angleškem naročila dva vojna parnika posebne hitrosti in že čujemo, da si je Rusija tudi dva enaka parnika omissila le s tem razločkom, da smo jih mi na tujem naročili, Rusi so jih pa doma v delo vzeli in so le mašine na tujem naročili. Prvi tak ruski vojni hitri parnik „Admiral Nahinov“ je ravnokar dodelan. Dolg je 333 čevljev, širok 61, vozi se pa 25 čevljev globoko. Topov ima 18, hitrosti pa 15 do 16 koncev na uro. Premoga lahko za 12.000 mornarskih milj daljave s seboj vzame. Obočen je z jeklenimi ploščami, ki so po 10 palcev debele. Ta parnik je veljal 2.625.000 srebrnih rubeljev. Komaj pa je bil parnik v vodi, že so pričeli drugega še hitreje delati, za kterega so zopet mašino na Angleškem naročili in so z dotično angleško firmo napravili pogodbo, da mora mašina toliko hitrost imeti, da bo na uro napravila po 20 koncev. Če bi tega ne bila vstani, pošljejo jim jo nazaj. Zanimive so vsekako priprave za vojsko, ki se več ali manj kljub tolikojnjemu miru po celi Evropi delajo. Menda povsod čutijo, da bo enkrat grozovito zagromelo po njej.

Nemška je bajé pritrdila papeževi razsodbi zaradi *Karolinskih otokov*, pričakuje se, da bode tudi Španjska vsak čas pristopila. Od vlad bode potem zavisno, kedaj hočete razglasiti to razsodbo.

Španjski kralj ima hudo mrzlico, ki mu jemlje moči. Moškega prestola naslednika ni. Hči, Donna Mercedes, je še malobtna. Govorica hoče vedeti, da bode nje soprog, don Jaime, sin Karlosa. No, ljudje si vse domišljajo, bržkone si žele, da bi se oboje burbonskih hiš združilo, in bi Španjska enkrat mir zadobila.

53 občin v *Belgiji* je oproščenih brezverskih šol. Opira se to na šolsko postavo dne 20. septembra 1884, vsled ktere se občine lahko oprosté davščin za šolo, ako vsaj 20 očetov z obitelji ne zahteva šole. Od imenovanih šol jih je bilo 8 brez učencev, 25 jih ni imelo po 10, in drugih 20 pa ne po 20 učencev. Tem nasprotne proste (cerkvene šole) pa imajo po 500 otrok. Odpravljenih je bilo že poprej 167 takih šol, ki so imele skupaj 695 učencev, a njim nasprotne proste šole so imele 21.000 učencev.

ki ob strani visoko v zrak molí. Obraz mu je dosti izpit in bled; kakor se zdi, ni rojen pod vgodno zvezdo, mora imeti za seboj preteklost ne kaj veselo: noge še precej dolge, in kolena malo vsaksebi, kakor je navadno pri jezdecih; največ veljave na njem zdi se, da imajo visoki svitli čevlji, na kterih se zadej prav lahko zapazijo svitle ostroge. Izurjen jezdec toraj mora biti ta človek. In to ni težko uganiti, ker njegova druga polovica stoji mu na strani, ter klampasto drži glavo upognjeno v tla, suhljata kobilá, kteri se lahko vse kosti po hrbtu štejejo, kakor lehe po kraški njivi; vendar se zdi urna dirjalka, ker noge ima tanke in zadnja skoka posebno raztezna.

„Dober večer“, predstavi se Ben Saruku. „Blagorodni gospod Jakobovič Kazanovski blagovolil je blagorodnemu bratu Mostovskemu izročiti bratovski pozdrav“. To izgovorivši podá Saruku pismo trikrat zapečatenó in se mu globoko pokloni.

Ko Ben Saruk pismo odpré in prebere, obrne se z važno besedo k tuju:

„Predragi sin, Eliezer bil je Abrahamu zvest hlapec, našel je njegovemu sinu prvič bogato, drugič lepo ženo. Tako tedaj, ljubi sin, zvestoba je prva čednost; a druga prvi enaka je ukretnost in naglost.

Imaš, dragi sin, brze noge? In tvoja tovaršica ima nagel poskok?“

„Gospodine preblagorodni“, odgovarja jezdec, „jaz pretečem v eni uri štiri milje, moja kobilá pa osem, oba skupaj dvanajst, kakor je bilo dvanajst apostelnov.“

„In dvanajst rodov, Izraelovih“, dostavi hitro Ben Saruk. „Vidim, predragi sin, da ti niso popolnem neznane skrivnosti nebeskega kraljestva. Le zvesto in naglo. Kdor zvesto služi dobi plačilo. In če si zakopan v dolgove čez glavo, glej, plačano bo do zadnjega vinarja, in ko bi tudi tvojih upnikov bilo ko zvezd na nebu, glej vsi, vsi bodo zginitili pred teboj, kakor zvezde pred solncem. In veš, dragi sin, kje so Volkovi?“

„Ne le za Volkove vé vaš sluga, ampak tudi za vsak drug kot naše dežele daleč okrog“, odgovori jezdec.

„Dobro toraj“, pritrdi Ben Saruk in hiti v hišo, kjer v pisarni sede za mizo in napiše ta list:

... Ben Saruk Menahem Mostovski bratu Luki, pastirju pri Volkih, apostolski pozdrav!

„Pa piše ... Jakobovič, da ne smemo dremati, ampak gibati se in delovati na vse kriptje, dokler je dan in ne pride noč, ko nikdo ne bo mogel več delovati. Da se ima letos za Silvestrovo dosti

— Vendar pa liberalci vseh dežel pravijo, da gredó šole na navzdol.

Protestantizem v nemški državi se vedno bolj širi proti iztoku v katoliški Poznanski deželi, kar ni čuda, kajti pruski Bismark stopil je katoliški cerkvi s težko ного na vrat, branitelj in otroke njene pa iz dežele podí. Pruski vladi je na tem ležeče, da na istočnih svojih pokrajinah katolike zatore in protestantizmu kvišku pomaga, sicer bi ne preganjala tujih podanikov edino le zavolj tega, ker so katoliki in Slovani. Uradniki, kar jih je po tistih krajih v državni službi, so večinoma protestantje in sploh je vse javno življenje v protestantskih rokah. Katoliška vera je imela glavno svojo moč v delavcih, ktere ravnokar Prusija z vso strogostjo iz dežele izganja. Kljub temu se pa ni bati, da bi katoličanstvo ondi propadlo. Plevel dostikrat pšenico prerašča, vdušiti je pa vendar le ne more; upajmo, da tudi zmeta resnice ne bode vničila.

Angleži dobro čutijo, da bodo v Aziji, morda pa tudi v Evropi, z Rusi skupaj treščili. Zato so se pa jeli že sedaj za tisti trenutek pripravljati. Vpeljali so med indijskimi častniki poduk v ruščini in da bi jih bolj k tistemu spodbodli, obljubili so vsakemu častniku angleško-indijskega generalnega štaba, da, kakor hitro bo dovršil prvi izpit v ruščini, dobi odpust za 9 mesecev, da pojde na Rusko, ter se bo potem v ruščini vtrdil. Ves čas bode pa vlekel plačo, ki mu pripada po njegovem dostojanstvu in pa še polovico štabne doklade, kakor je ta v vojski običajna. Stroški za pot se mu bode povrnili in kedar se povrne, delal bode drugi, oistreji izpit. Kdor bo tega dobro dovršil, dobi bo 200 funtov šterlingov. Ta misel je v resnici Angležev vredna. Med tem, ko bodo angleški častniki „praktično“ študirali (!) ruščino na Ruskem, imeli bodo tudi priložnost soznati se z rusko vojno opravo, z njihovo taktiko in vojno močjo. Angleži so do dobrega prepričani, da jim vojska z Rusi ne odide. Častnikov imajo mnogo, ki govoré francoski in nemški, prav malo ali skoraj nič pa, ki bi ruščine zmožni bili. Ta najnovejši ukrep bode zamujeno popravil, kajti plačilo, ki je za trud postavljeno, je tega že vredno. Toda ne le to, izvestno bodo taki častniki tudi bolj napredovali, ki bodo ruščine zmožni memo drugih svojih tovarišev, ki bodo samo angleščino govorili. V avstrijskem generalnem štabu je ruščina že od leta 1872 vpeljana.

Izvirni dopisi.

Z Gorenjskega, 9. novembra. (Veselica bralnega društva v Železnikih.) Preteklo nedeljo prišel sem po naključji s svojim tovarišem v Železnike, trg na Gorenjskem, znan po svoji obrtniji z žreblji. Ker je imelo ondotno bralno društvo, ktero je, mislim najmlajše na Slovenskem, ravno svojo zabavo, namreč: petje, deklamacije in tombola; povabljená sva bila s tovarišem k zabavi. In začudil sem se, kako je bilo napolnjeno v prostorih društvenih. Pa ne zastoj, pevci so prav prijetno prepevali mile pesnice, ktere so poslušalce ginile do srca. „Da bi srce zvesto, kakor zdaj, ostalo tudi vekomaj“, razlegalo se je tako lepo po prostorih, da sem si nehoté mislil, zdaj je srce še zvesto, zdaj je še prijateljsko, edino in složno. Bog daj, da bi se v teh prostorih ali še bolj pripravnih, še poznejša leta prepevala ta pesem s tistim navdušenjem kakor zdaj. Po petju deklamoval je prav izvrstno priprost mladeneč „Življenje ni praznik“ in „Siromak“, Gre-

muh iz vse dežele zgnati vkup v Jakobovičev grad na vznožji Brd. Zatoraj kliče brat bratu v Volke: Čas je, da iz spanja vstanemo. Ne držimo rok križem! Jaz, dragi brate, sem že vpisan v roženkransko bratovščino, in z največim molkom, ki se bo dal dobiti na svetu, molil bom pri procesijah. Sploh je konstelacija izvrstno dobra. Menih Vigenjski potuje to zimo v Italijo častit kosti svetih mučenikov. Med tem pa bo Ben Saruk plesal, da bo kaj. A brate, v kratkem te obiščem, glej, da me boš peljal v grad pod Skalo in me predstavil grofu Antonu in pa Julijeti, Julijeti, po kateri se klečeplazu Vigenjskemu sline cedijo! Zdravstruj, v Volkovih brate pastir!

... Ben Saruk Menahem.

A za pol ure kasneje slišala so se dol po cesti na Rašo topotati kopita visoke suhljadi kobiliske; in ker ji je naš jezdec posebno dobro znal z ostrogami požgečkati suha rebra, šla je hitro, tako da do Volkov gotovo ni potreboval čez eno uro.

VI. Samotar.

Že sinoči smo videli strica Ampaka na Vignji, do danes zjutraj se je pomudil, zdaj še le se odpravlja počasi od županovih. Saj pa tudi stric Ampak ni nikdar hitel, dal se je raji sam čakati, kakor da

gorčičevo pesen. Ginljivo je bilo slišati, da je tako čvrsto in dobro naučena bila deklamacija, ki bi delala čast vsaki čitalnici. Za tem se je zopet pelo in za petjem prišla je na vrsto tombola, prav s primernimi dobitki. Med prvo in drugo tombolo pa so peveci zopet zapeli. Po drugi tomboli bila je dražba neke skrite stvari. In ko jo je najviše gnal nek čvrst možak, jo je dobil. In koliko je bilo smeha, ko se je stvar odprla in bila v njej velikanska klobasa. Potem so zapeli peveci „Lahko noč“ in društvo se je veselih obrazov razšlo.

Zakaj pa to opisujem? Dragi „Slovenec“ bralec, zato, kar sem videl v Železnikih to, kar pogrešamo po drugih bralnih društvih in čitalnicah. Videl sem, da mlado društvo napreduje, ima že precej znatno knjižnico, več časnikov, ki so dušna hrana društvu, videl sem krasno zastavo, z besedo videl sem, da je društvo, ki je na podlagi sestavljeno „Vse za vero, dom in cesarja“.

Žalibog, da se pri drugih društvih na Slovenskem rado to in ono pogreša; žalibog, da so čitalnice sem in tje na Slovenskem postale preveč, rekel bi, liberalne, in zgrešile so tako svoj pravi in prvotni namen. Jaz mislim, da namen takih društev je, buditi in likati narod na podlagi katoliške resnice, ker ud katoliške cerkve je slovenski narod ves. Zato še enkrat kličem: vrli Železnikarji držite se krepko gesla: „Vse za vero, dom in cesarja“ in vaše društvo bo cvetelo, bo sad rodilo, ki bo Vaš in Vašim mlajšim v korist.

Iz Horjula, 10. novembra. Predragi „Slovenec“, kaj ti hočem pisati? Vsaj je naša dolinica tako mirna, v tako lepem zavetju; krotko, pošteno ljudstvo prebiva tu. In ako pride kaka mala razprtija med nami, ne raznašamo je takoj po širokem svetu, ne objavljamo je precej po časnikih, ampak prav po bratovsko se zopet spravimo in pogodimo.

Pa, dasiravno o našem kraju brati ni mnogo po časnikih, vendar se vrše tudi pri nas večkrat lepe slovesnosti. In ena taci svečanosti obhajala se je minulo „zahvalno nedeljo“, namreč blagoslovljenje novih orgelj.

Akoravno naši ljudje v obče niso imoviti, vendar so za lepoto cerkve tolikanj vneti, da žrtvujejo, kar največ morejo. To pričata krasna dva marmelnata altarja, s kakoršnimi se pač malo ktera cerkev na deželi ponašati zamore. In zdaj je dobila zopet nov kinč, izvrstne orglje. Delo je izgotovil gosp. Goršič. In to delo v resnici mojstra hvali. Posebno pohvalno sta se o naših orgljah izrekla dva strokovnjaka že v Ljubljani, in kdorkoli jih pride poskušat, jih ne more prehvaliti. Glasovi so tako čisti, tako polni, tako milodoneči, vsa harmonija tako lepo vbrana, kakor bi res slišal glasove iz onega sveta.

Nekterim se gosp. Goršič zdi predrag, a cena njegova ni prenapeta v primeri z delom. Le opazuj dela njegova in dela drugih, zapazil boš po natančnem preiskovanju jako velik razloček. Zato, kdorkoli premišljuje in omahuje, komu bi izročil nove orglje v delo, naj le preiskuje njegova novejša dela, ako je sam izurjen v godbi, sicer pa naj se obrne do strokovnjakov, in ti morajo pač v prvi vrsti z

dobro vestjo priporočati g. Goršiča. „Facta loquuntur“. Kdor ne verjame, naj pride poskušat naše orglje. Jaz pa v imenu cele fare gosp. Goršiču čestitam k tako izvrstnemu umotvoru!

Sedaj k slovesnosti. Da bi se slavnost tem dostojnejše in veličastnejše vršila, povabi g. župnik odlična gospoda iz Ljubljane, prečast. g. Janeza Kulavica, kanonika, in č. g. prof. Marna.

Med blagoslovljenjem je po cerkvi delala špalir naša požarna bramba, ktera je res ponos naše fare, in ki bi ne bila v sramoto marsikteremu večjemu in premožnejšemu kraju.

Nato stopi na leco č. g. profesor Marn in v svojem izbornem, slovesnosti jako primernem govoru razlaga, kako naj bo vsak človek, kakor dobro vglasila orglje, da z vsemi svojimi dušnimi in telesnimi močmi in zmožnostmi Bogu čast in hvalo daje — kako naj bodo farani med seboj v lepem soglasju, živeči v edinosti in bratovski ljubezni. Posebno živo pa pevskega zboru in organistu polaga na srce, kako naj bodo njihovo obnašanje in vedenje pri službi božji, da bodo delovali v čast in slavo božjo, da bodo sebe in verne k pobožnosti budili.

Nato je peto sv. mašo služil prečast. g. kanonik z azistenco. — Po maši je bila zahvalna pesen.

Naj bi nove orglje donele v čast in slavo božjo, naj bi Horjulce budile še k večji pobožnosti in blažile njih srea, da bi tudi zanaprej ostali kakor lepo vglasila orglje, v lepem soglasju med seboj, v soglasju z za dušni in telesni blagor svojih faranov tako vnetim, za čast božjo in lepoto cerkve tako gorečim župnikom, in v soglasju z Bogom. — Naj bi nove orglje med službo božjo povzdigovale njih duha v vajske višave in jih učile iskati tega, kar je neminljivega, edino potrebnega.

Z Dunaja, 11. nov. (Politične zadeve.) Zastran volitve g. profesorja Šukljeja je stvar dognana; ministerstvo je od državnozborskega predsedništva tirjalo vse njegovo prvo volitev zadevajoče volilne akte nazaj in bo dalo razpisati novo volitev, ki se bo po mojem prepričanju vršila že meseca decembra.

Krize o ministrih ni sedaj nikake; to vem iz gotovih virov, akoravno časopisi čenčajo o odstopu poljedeljskega in kupčijskega ministra.

Novi naučni minister menda proti Slovanom ne bo tako hud, kakor bi se sklepalo iz njegovega imena; vendar pa vsi kažejo proti njemu le nekako dobrohotno rezervo ter čakajo, da ga bodo še le spoznali po sadu in se po tem tudi ravnali.

Domače novice.

(Zopet nekaj o južni železnici.) Slovenščina je pri železničnih uradnikih po Štajarskem še vedno redka, kakor bele vrane. Da je to na škodo ondašnjega nemščine nevesčega prebivalstva, spričuje zopet sledeči resnični dogodek iz Celja. 80letni starček pride na kolodvor k blagajnici in zahteva vozni listek do Hoč. Železnični uradnik pri blagajnici ga ne razume, kam hoče in mu ne more listka prodati, pač ga je pa zato z vso že-

bi on sam druge čakal: tako je menil, da je bolj veljavno za možaka, kakoršen je on. In bil je res po vsem možak, prav originalen možak, stric Ampak iz Dolenje vasi. Klobuk črn s širokimi kraji, pod njim medlikast obraz, ki je že dosti skušal in spričal, nos ne majhen, črnkastotlene kože in barve, oči pa svetlo-bistre, kakor da bi iz njih silila vsa možatost, ktere sedež, pravijo, da so možgani pod čepinjo skriti, in teh moral je imeti Ampak precejšnjo mero, ker čepinja se mu je visoko vzdigala in tem bolj se razodevala, ker je bila skoro popolnoma gola. Ali še nekaj drugega je stricu Ampaku oči bistrilo. Nosil je namreč v posebno za to ušitem žepu na levem hlačniku škatljo duhana, okroglo, mogočno, blizo kakor torilo, v katerem širijo Kraševci manjše sire za domačo rabo. Kdor se je bližal Ampaku, zapazil je že od daleč v levem žepu okroglo hranilnico finega prahu in ako tudi ne, opomnil ga je stric Ampak sam, ker izvlekel jo je vsakih pet korakov ali kolikorkrat je koga srečal, postal je, z desnico je odkril in vdarši jo ob stran ponudil z besedami: Vam je všeč, boter? Vsakdo mu je bil boter, bodisi kmet ali gospod, tudi ko bi bil prišel kdo iz Amerike. Potem pa se je s svojima dvema prstoma zagnal v škatljo in vgrabil, kar se je dalo in tako mogočno povlekel, da so se mu oči zveksale

in zabliskale, žile po sencih in čelu se napele. Rad je govoril stric Ampak, a prav možato in veljavno, zatorej počasi. Imel je pa navado vsak drug stavek začeti z besedo „ampak“, da si je govoru pristojala ali ne; na zadnje končaval je svoje modrovanje navadno s tem, da je počasi in pomenljivo zategnil dvakrat: ampak — ampak — in konec je bil vsemu dokazovanju. Ker je pa ta beseda na Krasu kaj ne navadna in se prav redkokrat sliši, so mu poredni Kraševci najbrže zaradi tega izrekli: stric Ampak, vsaj drugače ga ni nikdo imenoval.

Toda stric Ampak je bil tudi mož zveden in pripraven za vsako opravilo. Res sicer, da je vse z lahka počel, ker držal se je modre prislovice: „festina lente“, a vendar je prevzel sto in sto naročil in vse na svetu zadovoljil. Kakor so sploh pravili o njem, je malo ali nič spal in zatorej vedno našel dovolj časa svojim opravkom. Tudi ko pride komisar Krišpin Geravs v Štanjel, videli so že tisti dan strica Ampaka pri njem in kmalo je sam Geravs spoznal, da blagor telesu, komur je Ampak desna roka. Sklenila se je koj pogodba, da bo Ampak raznašal Geravsova povelja po županiji in vse točno, akoravno ne prenašlo, izvršil, kar mu bo naložila Geravsova oblast.

(Dalje prih.)

ležničarjem lastno ljubeznostjo oštel, da bi ubozega kmeta, kakor pravimo, pes več ne bil povohal! Vlak je bil že na odhod pripravljen. Kaj je hotel kmet? Moral si je vzeti vozni listek po nepotrebnem do Maribora, kjer si je moral zopet kupiti listek za Hoče nazaj. Tako pripoveduje dogodek „Südt. Post“. — Južna železnica nam od dne do dne manj upanja daje, da bi se kedaj ravnopravnost po naših kolodvorih praktično izvršila. Kakor čujemo, se temu nekteri napol-bogovi upravnega odbora južne železnice protivijo in eden je celo zagrozil, da bo de takoj odstopil, kakor hitro bi se slovenščini po kolodvorih, na slovenski zemlji stoječih, prostor odločil. (To bi bila pa res nesreča, da take nikoli! Mislimo pa, da bi se tisti „eden“ desetkrat premislil, preden bi enkrat izstopil.) Neumljivo je skoraj, kako da more prometno podjetništvo, kakor je ravno železnica, ki v prvi vrsti gleda na svoj dobiček in potem še le na korist drugih, tako zagrizena biti! Da ima na Štajarskem mnogo privržencev, ki jo v slepi strasti v tem podpirajo, radi verujemo. Tak hud zagrizenec je v prvi vrsti mestni zastop Mariborski, ki ima že pripravljen protest, da bi se na Mariborskem kolodvoru tudi slovenski napisi napravili. Objavili ga do sedaj še niso, ker jih je morda sram, ali pa ne verujejo, da bi južna železnica resno mislila na vpe-ljavo slovenskih napisov in čakajo, da se prepričajo o resničnosti tega, kar ima priti.

(Društva „Zveze slovenskih posojilnic“) občni zbor bo de prihodnjo nedeljo, t. j. 15. t. m., ob 3. uri popoldne v predvorani Ljubljanske čitalnice. Dnevni red je sledeči: 1. Poročilo načelnika o stanju društva. 2. Poročilo o časniku „Zadruka“. 3. Pogovor o predruženju društvenih pravil. 4. Volitev načelnika in odbora. 5. Razni nasveti. — Vsaka posojilnica ima po § 11. pravil poslati vsaj jednega pooblaščenca k občenemu zboru. Vdeležiti občnih zborov se pa smejo tudi drugi združniki v zvezi stoječih posojilnic in pa tisti, ki se za razvoj naših denarnih zavodov, vstanovitev novih posojilnic itd. zanimajo. Steber vsega napredka je za vsaki narod neodvisnost v denarnih zadevah, posebno pa čutimo to mi Slovenci. Ako hočemo v narodnem oziru kaj doseči, otresti se moramo tu-jega kapitala in ostati moramo v denarnih zadevah na lastnih nogah. Opozorujemo toraj tudi mi vse posojilnice in posamezne prijatelje posojilnic, sploh vse tiste, ki se zanimajo za razvoj naših domačih denarnih zavodov, da se vdeležijo v mnogobrojnem številu tega občnega zbora.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Metliški okraj) s sedežem v Metliki se je v ponedeljek ustanovila tako-le: Predsednik g. Aleš, dekan; namestnik g. Stajer, notar; zapisnikar g. Navratil; namestnik g. Zupan; blagajnik g. Jaklič; namestnik g. Šest. Družbenikov je do danes 41, 11 ustanovnikov, 30 letnikov. Ustanovitev se je naznanila takoj kranjski deželni vladi.

(Seje mestnega odbora) vdeležilo se je v torek zvečer 24 mestnih odbornikov. Župan je naznanil zbranim odbornikom zahvalo Nj. Veličanstva cesarja za častitko mesta Ljubljanskega na najvišji imendan in pa ono škofa Strossmajerja povodom njegove 70letnice, kar je mestni odbor na znanje vzel.

Na to se prebera pismena odpoved odbornika inženirja Žužka, s katero odlaga dostojanstvo mestnega odborništva. Odbor mu sklone izraziti pismeno zahvalo za dosednji trud.

Mestni odbornik Ravnihar sporoča o popravi zidu Jelenovega dvorišča ob Resljevi cesti ter predlaga, da bi se prošnja gospe Jelenove za denarno podporo pri popravi tistega zidu ne uslišala, kajti zid je po nakupu dotičnega prostora, kjer je stala Urbasova hiša, mestna lastnina in naj ga mesto da podreti. Kar se je tudi sprejelo. Pakičev predlog, da naj bi mestna občina dotični zid prepustila v porabo gospe Jelenovi proti temu, da ga ta popravlja, se je zavrgel.

Mestni odbornik Bleiweis vitez Trsteniški predlaga, da naj se v klavnici varščina od živega teleta zviša od 50 kr. na jeden goldinar in da naj se klavnina od konj za klanje privedenih določi po jednem goldinarji, ker ona od volov, krav in bikov znaša po 2 gl. Od konj naj bode pa za sedaj po goldinarji zadosti, ker se še ne vé, kako se bode klanje njihovo obneslo in če se li bodo ljudje na njihovo meso privadili ali ne. Vrh tega pa konjski mesar v klavnici tudi nima za svojo obrt še vsega

tako na roko, kakor drugi mesarji. Predlog se je sprejel. (Konec prih.)

(„Slavec“) npravi na Martinovo nedeljo svojo veselico v čitalniščnem steklenem salonu ob vstopnini 20 kr. za neude. Iz prijaznosti sodeluje pri petju g. Meden. Natančnejši program objavimo v soboto.

(Za Gorenjce), katerim je povodenj škodo napravila, nabralo se je do sedaj v Ljubljani 857 gld. 50 krajcarjev.

(Vrhnika) dobi lastno dekliško šolo.

(Rožni grm) stoji ves v cvetju na Verbičevem vrtu v Borovnici, kakor današnja „Laib. Ztg.“ sporoča.

(Učiteljske spremembe.) Peter Pogačnik gré iz Besnice Kranjskega okraja v Tujnice; g. Jeglič iz Tujnic v Peče pri Moravčah. Stalno nastavljeni ste: gč. Ana Demel na dekliški šoli v Kočevji in Ivana Bohinec za učiteljico (3. mesto) v Cerkljah. Gč. Marija Malek, zač. učiteljica v Košani gré v Trnovo; gosp. Parma v Lokve na Primorsko; gč. Šarlah pa v Košano. G. Robert Ziegler pride za podučitelja k sv. Lovrencu pri Prešini na Štajarskem, g. Karol Mataj za podučitelja v Brežice in g. J. Kambič pa v Razdrto.

(Včerašnji „Brenclj“) odlikuje se posebno po veliki podobi z napisom: „Žalostna podoba iz juga, kateri ni treba podpisa.“ Narisana sta Bolgar in Srb, ki se s sabljo napadata, evropske oblasti pa gledajo. Srb in Bolgar sta izvrstno zadeta, tudi glave velikih oblastnikov, ki ta boj gledajo. Reči se mora, da noben slovenski šalji list nima takih podob. In risar je domačin. — V drugem je ta številka „Brencljna“ tudi mikavna za vsakega, ki umé naše razmere. „Pavliha“ po svetu hodi in razlaga po svojem današnje politično stanje, drugo je pa kolikor toliko bodeče in skeleče, kakor zmiraj.

(Vsled želje kmetijske podružnice v Bohinji) ne bode predaval tajnik kmetijske družbe g. Gustav Pire v Bohinjski Bistrici, kakor smo včera poročali, ampak v Srednji vasi prihodnjo nedeljo popoldne ob 3. uri.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) Za privzorja gré v Šmarten na Hajdinji gosp. A. Lorenčič; prestavljen je pa g. Filip Vihar za kaplana v Šmartno pri Vurpergu. — Umrla sta gg.: Vinko Šišek, zlatomašnik v Prežmu v Teharski fari blizo Celja in Martin Napast, župnik pri Veliki Nedelji. V Hajdinji pa je umrl župnik č. g. Andrej Vuk (ne Virk, kakor je bilo v št. 256.).

(Podružnica društva sv. Cirila in Metoda) za Mariborski okraj ustanovila se je v soboto zvečer v Mariborski čitalnici. Predsedoval je dr. Radaj.

(Vino) se po Štajarskem še vedno dobro prodaja. V Lembahu prodalo se je cerkveno vino polovnjak najceneje po 70 gld. s posodo vred, najdražji pa 87 gld. V Šentjurji ob Besnici dobili so za cerkveno vino s posodo vred povprečno po 100 goldinarjev.

(Velikim goljuftjam) prišli so na sled v Trstu. V mestni bolnišnici manjka 15.000 goldinarjev, ktere je izneveril kontrolor J. Koller. V Dreherjevi pivovarni zmanjkalo je pa menda 30.000 gld., ktere je ondašnji knjigovodja M. Deutsch za-se porabil. Dreher ga niti sodnji ni objavil, le odpustil ga je iz službe, Deutsch je pa z družino takoj Trst zapustil.

(Popravek.) V listu od sobote št. 255 o zapovedani „kolekti“ za lepo vreme med „domaćimi novicami“ naj se bere: „ad postulandam serenitatem“.

Razne reči.

— Prebivalstvo v Carigradu. Po zadnjem popisu je v Carigradu 870.000 preb., v tem številu so pa tudi vsa predmestja, tudi ona na Bosporu. Tujcev je 112.000. — Polovica je Mohamedancev, druga polovica spada med razne vere. — V Peri, kjer je največ Evropejcev je 270.000 ljudi, toraj n. pr. tretjina vseh prebivalcev v mestu. Kar se tiče tujcev v Carigradu, je to zanimivo, da je izmed njih tri četrtine možkih a le eno četrtino ženskih. Izmed državnih uradnikov (izvzemši armado) je 23.000 mohamedanov, 300 grkov, 450 armenov, 150 rimo-katolikov, 28 drugih katolikov in 3 protestantje.

— Menih — je izginil. Danski pomorski minister je zagotovil, da je Dansko kraljestvo zgubilo otok in ž njim posebno znamenito naravno prikazen. Na jugu od Farserskega otoka Suderve je bila velikanska pečina, 80 čevljev visoka, mornarjem je bila svarilo, ker je kazala hud vrtinec; po strani

je bila videti, kakor barka z razpetimi jadri, od Suderve pa na lik menihu, imenovali so jo toraj Munken (menih), po potopisih je bila večkrat naslikana. Vrtinec je bržkone spodjedel nje podlago, že preteklo leto se je nekaj skale zvalilo v morje, to spomlad se je pa odvalilo, kolikor je nje bilo nad vodo, in postal je tam nevaren klečec (Riff), ki je pri odseku pod vodo. Na skali ni stanoval nihče. Stvar je pa zanimiva v zemljeslovji, ker nam kaže, kako da more voda odpiliti, znabiti da je po zimi tudi led to svoje pripomogel, skalo iz trdega basalta tik vode; nekteri pravijo, da je tako nastala tudi francoska Bretania, ker ima za podlaga granitno pločo.

Prošnja.

Ker je tako potrebno dati mladini dobrega berila v roke, da si v prostih urah blaži srce in bistri svoj razum, zato želi podpisani kaj goreče napraviti v „Marijanišči“ knjižnico za mladino tega ustava. Naj toraj slavno občinstvo mi ne jemlje za zlo, če vljudo prosim: da bi blagovolilo pomagati s primernimi knjigami. Koliko knjig se zavrže, koliko jih leži nerabljenih: nam bi pa dobro došle in se pridno rabile. Vstrezale nam bi zlasti knjige družbe sv. Mohora, stari letniki „Vrtca“, „Danice“ itd. Zeló hvaležni bi bili posebej še za „Cecilijo“ družbe sv. Mohora, da bi mogli dečki toliko lože privaditi se lepega petja. Ranjki nepozabljeni profesor, Mihael Peternel, se je v svoji oporoki prvi spomnil te potrebe v „Marijanišči“ ter mu je volil svoje knjige. — Pristavljam k temu še lahko, da je tudi Vincencijevi družbi namen: „razširjati dobre in spodbudne knjige“ in bode toraj tudi ona lahko rabila darove blagih dobrotnikov, katerih naj bi milostni Bog naklonil „Marijanišču“ prav obilno.

Dr. Fr. Lampe,
vodja v „Marijanišču“.

Telegrami.

Dunaj, 11. nov. Zarad goljuftje v petletno ječo obsojeni ruski kolegijski svetnik Greffen pobegnil je nocoj iz tukajšnjega zapora pri sodnji. Zaprli so tistega paznika, ki je imel službo.

Zagreb, 11. nov. Ban sprejel je danes opoldne škofa Strossmayerja, ki je bil več časa pri njem. Škof Strossmayer misli na 17. in 18. t. m. napraviti slavnosti govor v seji akademije znanosti povodom preporeda hrvaške literature.

Sofija, 11. nov. Srbsko neprestano izzivanje in zabavljanje bo vzrok, da se bodo Srbje in Bolgari še poprej zgrabili, preden bode konferenca pri kraji. Bolgari se Srbom nasproti jako mirno zadržé in se le branijo. S tem hočejo Srbe prisiliti, da bodo morali javno pred vso Evropo pripoznati povod, zakaj da tako postopajo.

Carigrad, 12. nov. Konferenca je v ponedeljek v svoji seji potrdila, da ima sultan pravice do Bolgarije in Rumelije. Angleži so pa predlagali, da naj bi se imenovala podkomisija, ktera naj bi zaslišala Rumelijce in njihove želje.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 60 kr., — domača 6 gl. 94 kr. — Rž 6 gl. 10 kr. — Ječmen 4 gl. 62 kr. — Ajda 5 gl. 78 kr. — Proso 6 gl. 28 kr. — Turšica 5 gld. 78 kr. — Oves 3 gl. 46 kr.

Umrli so:

10. nov. Ana Marija Košca, konduktierjeva žena, 37 let, sv. Petra cesta št. 51, kap. — Ignacij Forstner, bivši čevljar, 65 let, Gradišče št. 11, vsled raka. — Vincencij Fellner, 28 let, Poljanski nasip št. 50, Pneumonia.

V bolnišnici:

9. nov. Neža Rihar, gostija, 65 let, oslabljenje moči.
10. nov. Marija Illovar, gostija, 70 let, pljučni edem.

V vojaški bolnišnici:

9. nov. Mihael Popp, topničar, 20 let, vnetje trebušne kožice.

Tujci.

10. novembra.

Pri **Matiču**: J. Bremer, potovalni učitelj, iz Augsburga. — J. Fürsattel, trgovec, iz Nürnberga. — Edvard Leber, trgovec, z Dunaja. — Ernst Pfeifer, trgovec, z Dunaja. — M. Rabič, c. k. kadet, iz Zrinja. — Henrik Baumberger, natakhar, iz Gradea. — Franc Prandstetter, tajnik „Phönixa“, iz Gradea. — Viljem Krauseneck, trgovec, iz Trsta.

Pri **Stonu**: Janez Danza, Tomaž Komolj, trgovec, z Dunaja. — P. Ladstätter, trgovec, iz Gradea. — Franc Wolter

župnik, iz Reichenburga. — F. Conigliaro, S. Assarnik, trgovec, iz Trsta.

Pri **Južnem kolodvoru**: T. Schümer, trgovec, z Dunaja. — J. Morpurgo, trgovec, iz Gorice. — Valt. Schiffler, posestnik, iz Gorenjskega.

Pri **Virantu**: Simon Berlič, uradni sluga, iz Litije. — Martin Oznič, zasebnik, iz Podbrega. — Marija Stuchlej, zasebnica, iz Št. Vida.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 50 kr
Srebrna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 85 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 25 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	866 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 60 „
London	125 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 98 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	61 „ 75 „

Vsako lahko zdrav postane in veliko starost doseže, kdor prav skrbi za svoje telo. Največ bolezni izide iz krvi, zato je pač vsacega človeka najsvetejša dolžnost, na kri vso pozornost obračati. Našim preiskavam optim na večletno skušnjo se je posrečilo najti taka sredstva, ki hitro, izvestno in brez škodljivih nasledkov kri čistijo, okrepujejo in jej za pravo kroženje skrbé. Način našega ozdravljevanja odlikovan je z redovi in zlatimi medalijami. Vedno ozdravljamo z dobrim vspehom bolezni, ki izvirajo iz spridene krvi, (in to brez živega srebra), dalje slabosti, kožne bolezni, rane, tudi še tako stare lišaje, izpadanje las, protin in revmatizem, vsake vrste ženske bolezni. Trakuljo odpravimo po našem načinu tudi pri otrocih v jedni uri. Počenim je pri nas na podlagi posebnih pasov sicer počasna, toda gotova pomoč. Kdor kaj zahteva, opiše naj svojo bolezen in priloži marko za odgovor. (3)

Zasobna klinika „Freisat“ v Solnogradu.

SEUŽDA

cerkvenika in organista

pri sv. Marjeti poleg Rimskih toplic

(pošta: Römerbad)

bo s 1. januarjem 1886 izpraznjena. Prihodki srednji, stanovanje bo prav lepo. Prošnik, ki je dober orgljavaec, in če mogoče rokodelce, naj se osebno oglasi.

(2)

Cerkveno predstojništvo.

Hiša št. 22 v Kamniku,

po domače „pri Kristofu“,

kjer je že skozi 30 let vedno hôtel in restavracija, toraj pripravnno za oštirja, daje se za več let v najem.

Hiša ima spodaj 5 sob, veliko kuhinjo in sobico, veliko vežo in velike kleti; v prvem nadstropju pa 9 sob, dve kuhinji in veliko vežo. Pri hiši je veliko dvorišče, veliko gospodarsko poslopje, vrt in polje. V hiši se že nahajajo vse oštirju potrebne priprave, n. pr. mize, klopi, stoli itd.

Natančnejše pové g. **France Eksler**, mešan v Kamniku. (2)

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoč se za mnogostransko zaupanje mojim častitim kupovalcem in naročevalcem izmed mestjanstva in velečastite duhovščine, si usojam naznanjati, da imam za

zimsko sezono

v zalogi najboljšo angleško, francosko in moravsko blago in se priporočam tedaj velečastitemu p. n. občinstvu za narejanje oblek po najmodernejšem kroji z zagotovilom jako realne in kolikor mogoče cene postrežbe. (10)

Z velespoštovanjem

F. CASSERMANN,

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 6. v Pauschi-novi hiši.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal (16)

Anton Zupančič,
profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) veljá 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) veljá 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

Dovršni zvezek še izide.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.